

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Президент
Національного університету
«Києво-Могилянська академія»

Сергій КВІТ

«21» травня 2026 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для вступників на навчання до аспірантури для здобуття ступеня
доктора філософії (PhD) за спеціальністю С4 «Психологія»
(галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика,
інформація та міжнародні відносини»;
освітньо-наукова програма «Психологія»)

Схвалено
Вченою радою факультету охорони здоров'я,
соціальної роботи і психології
(Протокол № 9 від «19» травня 2026 р.)

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Фахове вступне випробування за спеціальністю С4 «Психологія» передбачено Правилами прийому до Національного університету «Києво-Могилянська академія» в 2026 р. (далі – Правила) для тих абітурієнтів, які вступають на навчання до аспірантури НаУКМА для здобуття ступеня доктора філософії (PhD).

Фахове вступне випробування за спеціальністю С4 «Психологія» має за мету з'ясування рівня професійних компетенцій, теоретичних знань і практичних навичок абітурієнтів із засадничих психологічних дисциплін («Загальна психологія», «Вікова психологія», «Експериментальна психологія», «Психологія травми» та «Психодіагностика»); визначення готовності вступників до засвоєння програми підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів вищої кваліфікації, яка відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти та восьмому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікацій.

Фахове вступне випробування за спеціальністю С4 «Психологія» проводиться у письмовій формі, під час якої кожен абітурієнт надає відповіді на тестові питання, розміщені на платформі DistEdu.

Кількість питань – 40

Тривалість екзамену – 60 хв.

Зразок тестового питання:

Характеристика методики, яка відображує точність психодіагностичних вимірювань, а також стійкість результатів тесту до дії випадкових факторів називається:

- а) тестовими нормами;
- б) валідністю тесту;
- в) репрезентативністю тесту;
- г) надійністю тесту.

Людина цілісна, унікальна, відкрита світу, має певну ступінь свободи від зовнішньої детермінації – це основні положення:

- а) біхевіоризму;
- б) гуманістичної психології;
- в) психоаналізу;
- г) аналітичної психології.

Психолог Альфред Адлер вважав, що основним мотивом особистості є

- а) динамічне прагнення до переваги та досконалості;
- б) прагнення зменшити напруження базових потреб;
- в) прагнення до єдності та цілісності психічного життя;
- г) прагнення до задоволення потреби в самоактуалізації.

II. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Предмет психології як науки. Розуміння і визначення поняття психіки в різних підходах, напрямках психології.
2. Система сучасних психологічних знань. Огляд основних розділів психології – загальної, вікової, соціальної, диференційної та ін.

3. Напрями і школи сучасної психології, їх загальний порівняльний аналіз.
4. Загальна характеристика поведінкової психології як напрямку сучасної психологічної науки і практики.
5. Загальна характеристика когнітивної психології як напрямку сучасної психологічної науки і практики.
6. Загальна характеристика гуманістичної психології як напрямку сучасної психологічної науки і практики.
7. Загальна характеристика екзистенційної психології як напрямку сучасної психологічної науки і практики.
8. Загальна характеристика глибинної психології як напрямку сучасної психологічної науки і практики.
9. Основні сфери психіки людини – когнітивна, емоційна, мотиваційно-потребова та поведінково-вольова; їх загальна характеристика.
10. Проблема періодизації психічного розвитку людини в онтогенезі. Поняття віку у психології. Підходи до побудови вікової періодизації.
11. Поняття про психічний розвиток людини в онтогенезі. Вікові етапи психічного розвитку. Вікові кризи.
12. Психологічні наслідки впливу стресових і травматичних ситуацій на людину. Стрес і психічна травма.
13. Феномен резилієнс. Чинники і ресурси резилієнс особи, сім'ї, групи.
14. Інтервенції у сфері психосоціальної підтримки та психічного здоров'я в умовах надзвичайних ситуацій. Піраміда інтервенцій.
15. Поняття про доказові інтервенції з психосоціальної підтримки і психічного здоров'я.
16. Поняття про наукове психологічне дослідження та його види.
17. Етапи організації та проведення наукового психологічного дослідження.
18. Якісне психологічне дослідження та його методи.
19. Кількісне психологічне дослідження та його методи.
20. Емпіричні методи психологічних досліджень.
21. Експеримент як основний метод психологічних досліджень. Види експерименту.
22. Соціально-психологічні фактори, що впливають на результати експерименту; ефекти такого впливу («фактор соціальної бажаності», «ефект аудиторії» тощо). Приклади відомих експериментів, що демонструють такі ефекти.
23. Психодіагностичні методи у психологічних дослідженнях. Вимоги до психодіагностичних методик та їх психометричних властивостей.
24. Сфери та перспективні напрямки прикладних психологічних досліджень в сучасному суспільстві.
25. Загальна характеристика проєктивних методів у психології.
26. Етапи розробки психодіагностичного інструменту, способи визначення його психометричних властивостей.
27. Етапи адаптації психодіагностичного інструменту та перевірка його психометричних властивостей.
28. Статистичні методи обробки первинних даних у науковому психологічному дослідженні.
29. Поняття про генеральну сукупність та вибірку. Репрезентативність вибірки у психологічному дослідженні.
30. Етичні аспекти наукових досліджень у психології.

ІІІ. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Горбунова В.В. Етичні та правові аспекти психологічних досліджень // Практична психологія і соціальна робота. – № 3. – 2005. – С. 18-23. <http://eprints.zu.edu.ua/4027/1/9.pdf>
2. Горбунова В.В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях. К.: Професіонал, 2007. – 208 с.
3. Експериментальна психологія : курс лекцій / уклад. О.В. Романенко. – К. : Нац. акад. внутр. справ, 2017. – 146 с.
4. Загальна психологія. / За загальною редакцією академіка С. Д. Максименка. Підручник. - 2-ге вид. переробл. і доп. - Вінниця: Нова Книга, 2004. -704 с.
5. Копець Л. В. Психологія особистості: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2007. — 460 с. Видання друге: 2008.
6. Крайг Г. Психологія розвитку. – Режим доступу: - <https://www.psyoffice.ru/3340-krajgg-grjejjs.-psikhologija-razvitija.html>
7. Лозова О.М. Методологія психосемантичних досліджень етносу. Монографія. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. – 176 с.
8. Максименко С.Д. Розвиток психіки в онтогенезі: у 2 т. / С.Д. Максименко. – К.: Форум, 2002. Т. 1. – 2002. – 319 с., Т. 2. – 2002. – 335 с.
9. Моргун В. Ф., Тітов І. Г. Основи психологічної діагностики. – К.: Видавничий дім «Слово», 2009. – 464 с.
10. Основи психології / за ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. – 6-е вид. – К. : Либідь, 2006. – 632 с
11. Палій А.А. Диференціальна психологія: навч. посіб. / А.А.Палій. – К.: Академвидав, 2010. – 432 с.
12. Психологічний тлумачний словник найсучасніших термінів. – Х.: Прапор, 2009. – 672 с.
13. Психосоціальна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій: підхід резилієнс : навч.метод. посіб. / [Н. Гусак, В. Чернобровкіна, В. Чернобровкін, А. Максименко, С. Богданов, О. Бойко ; за заг. ред. Н. Гусак] ; Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». – Київ : НаУКМА, 2017. – 92 с.- Режим доступу: <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/11902>
14. Рибалка В.В. Методологічні питання наукової психології (Досвід особистісно центрованої систематизації категоріально-поняттєвого апарату): К.: Ніка-Центр, 2003. – 204 с.
15. Роменець В. А., Маноха І. П. Історія психології ХХ століття: Навчальний посібник для ВНЗ – К.: Либідь, 2003. - 989 с.
16. Татенко В. О. Сучасна психологія: теоретико-методологічні проблеми: навч. посіб. // В. О. Татенко. – К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2009. – 288 с. 18.
17. Титаренко Т.М. Сучасна психологія особистості. – К., 2013. – Режим доступу: <http://psylib.org.ua/books/yaros01/index.htm>
18. Методика проведення фокус-груп: Методичні рекомендації для студентів спеціальності «журналістика» ВДПУ / Укладач – Лапшин С.А. – Вінниця: ВДПУ, 2016. – 28 с. – Режим доступу: <https://vspu.edu.ua/faculty/histor/documents/pr7.pdf>
19. Гірник А.М. Теоретичні засади і процедура фрілістінгу / А. М. Гірник // Наукові записки НаУКМА. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. - 2016. - Т. 188. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaUKMApp_2016_188_11

20. Anastasi A. Psychological testing: Basic concepts and common misconceptions. In A. M. Rogers & C. J. Scheirer (Eds.), The G. Stanley Hall lecture series. 1985. - Vol. 5, pp. 87–120. American Psychological Association. – URL: <https://www.psychosphere.com/Psychological%20Testing%20-%20Basic%20Concepts%20.%20.%20.%20Anne%20Anastasi.pdf>
21. Scoloveno R. A. Concept Analysis of the Phenomenon of Resilience. J Nurs Care 2016, 5:4 - 2016. – URL: <https://www.hilarispublisher.com/open-access/a-concept-analysis-of-the-phenomenon-of-resilience-2167-1168-1000353.pdf>
22. Ungar M. Resilience, Trauma, Context, and Culture. - TRAUMA, VIOLENCE, & ABUSE. – 2013. – 14(3) – P. 255-266.
23. Willig C. Introducing Qualitative Research in Psychology. - Second edition. - Open University Press. – 2008. – 230 p. – URL: <https://ocw.upj.ac.id/files/Textbook-PSI-308Introducing-Qualitative-Research-in-Psychology.pdf>

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Результати вступного фахового випробування за спеціальністю С4 «Психологія» оцінюються за **200-бальною шкалою**.

За кожне правильно виконане завдання екзаменаційного тесту, який складається з 40 завдань, абітурієнт отримує 5 балів.

Абітурієнт вважається таким, що склав фаховий іспит за спеціальністю С4 «Психологія», якщо сумарна оцінка за виконання екзаменаційного тесту становить 150-200 балів.

У випадку, якщо екзаменаційна оцінка становить 0 - 149 балів, абітурієнт вибуває з конкурсного відбору на спеціальність С4 «Психологія».

Голова фахового вступного випробування

Алла БОДНАР